

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 348/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Monikou Lackovičovou, Drietoma 792, proti postupu Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 46/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 46/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadostučinenie vo výške 4 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica 9. augusta 2018 domáhal proti sťažovateľovi (žalovanému) zaplata sumy 1 715 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania vyplývajúcej z kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bol predaj osobného motorového vozidla. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz, proti ktorému podal sťažovateľ odpor, a zároveň návrh na pokračovanie v konaní, v dôsledku čoho bola vec sťažovateľa postúpená a 5. októbra 2018 doručená okresnému súdu ako miestne príslušnému súdu na jej prejednanie. Konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 18 C 46/2018.

3. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom z 24. augusta 2020, proti ktorému sa sťažovateľ odvolal a Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 28. októbra 2021 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušil a v tejto časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. V závere odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajský súd konštatoval, že keďže okresný súd riadne nevykonal všetky navrhnuté dôkazy, z ktorých ale vychádzal, bolo potrebné, a to aj bez toho, aby sa odvolací súd ďalej zaoberal ďalšími námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku a v súvisiacich výrokoch zrušiť a vec vrátiť v tejto časti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň okresnému súdu uložil vo veci opätovne nariadiť pojednávanie, vykonať všetky dôkazy spôsobom ustanoveným zákonom a umožniť stranám, aby sa k takto vykonaným dôkazom vyjadrili, vec opätovne vzhľadom na zrušenú časť posúdiť a vo veci opätovne v zrušenej a vrátenej časti rozhodnúť, pričom sa bude zaoberať aj ďalšími námietkami strán, ktoré uviedli v odvolaní a ktorými sa odvolací súd z dôvodu hospodárnosti konania nezaoberal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti chronologicky zhrnul priebeh napadnutého konania (do momentu spísania ústavnej sťažnosti, t. j. do januára 2022). Podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje dĺžkou súdneho konania, ktorú považuje za neakceptovateľnú a neprimerane dlhú aj s prihliadnutím na hospodárnosť konania. V konkrétnostiach sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že „Okresný súd Trenčín nariadil na 03.02.2022 pojednávanie vo veci. Sťažovateľ považuje vytýčené pojednávanie za nehospodárne, nakoľko mu stále nie je doručený dôkaz - faktúra z č. l. 94, s ktorým sa má podľa vyjadrenia Krajského súdu v Trenčíne sťažovateľ oboznámiť a zaujať k nemu stanovisko. Sťažovateľ má za to, že trovy konania dosahujú na každej strane v súčasnej dobe výšku cca 800,- € a ďalšie pojednávanie, na ktorom sa doručí sťažovateľovi dôkaz a odročí sa za účelom oboznámenia sa s ním na strane sťažovateľa a navrhnutia ďalšieho dokazovania považuje sťažovateľ jednoznačne za nehospodárne. Taktiež sťažovateľ za danej epidemiologickej situácie (14000 prípadov nakazených COVIDOM-19 denne) nemôže súhlasiť s uskutočnením pojednávania s poukazom na § 1 ods. 1 písm. p) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávanií, hlavných pojednávanií a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu. Predmetná právna vec nebola doposiaľ právoplatne rozhodnutá a dôkaz z č.l. 94 nebol ku dňu podania sťažnosti sťažovateľovi doručený.“

5. Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ v zásadnom odôvodnil tým, že „mu bola spôsobená nemajetková ujma, a to tým, že pociťuje neistotu, poníženie, duševné a citové utrpenie, stres a obavy, nakoľko jemu ako strane sporu bola znemožnená realizácia jeho procesných práv v prebiehajúcom súdnom konaní. Sťažovateľ žije v napätí a neistote, pociťuje krivdu, nakoľko iní v porovnateľných veciach majú reálnu možnosť realizovať svoje základné práva, pričom s osobou sťažovateľa konajúci súd nezaobchádza zákonným spôsobom.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

7. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

8. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

9. Z uvedených východísk vychádzal ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa a na tento účel si vyžiadal súdny spis, s ktorého obsahom sa dôkladne oboznámil.

10. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že vec sťažovateľa bola okresnému súdu postúpená 5. októbra 2018. Okresný súd následne pokračoval v procesných úkonoch súvisiacich s výmenou vyjadrení strán sporu (tzv. replika a duplika). Po vyjadrení sťažovateľa, v ktorom navrhol, aby bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá (23. november 2018), okresný súd uskutočnil prvé pojednávanie 23. januára 2020 a ďalšie 2. marca 2020. Pojednávanie nariadené na 6. apríl 2020 bolo zrušené z dôvodu nariadených protiepidemiologických opatrení a ďalšie sa uskutočnilo 30. júla 2020 a bolo odročené na 24. august 2020 na účely vyhlásenia rozsudku. Proti rozsudku okresného súdu z 24. augusta 2020 podal sťažovateľ 8. septembra 2020 odvolanie. Súdny spis bol 22. októbra 2020 predložený krajskému súdu, ktorý uznesením z 28. októbra 2021 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V závere odôvodnenia konštatoval, že okresný súd dôkaz (faktúru založenú na č. 1. 94 predloženu žalobcom sťažovateľovi pred pojednávaním konaným 2. marca 2020) nevykonal riadne, jeho odpis nebol sťažovateľovi doručený, a preto nebolo možné z tohto dôkazu vychádzať. Po tom, ako bol spis 18. novembra 2021 vrátený okresnému súdu, ten nariadil termín pojednávania na 3. február 2022. Dňa 31. januára 2022 požiadal sťažovateľ o odročenie pojednávania vzhľadom na zhoršujúcu sa epidemiologickú situáciu, čomu okresný súd vyhovel a pojednávanie odročil na 23. máj 2022.

Na predmetnom pojednávaní okresný súd krátkou cestou doručil sťažovateľovi dôkaz (faktúru z č. 1. 94) a pojednávanie odročil na 28. júl 2022 na účely oboznámenia sa s listinnými dôkazmi predloženými na pojednávaní.

11. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie na okresnom súde od postúpenia veci do doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu trvalo tri roky a takmer štyri mesiace a v súčasnej dobe nie je meritórne skončené. Aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom plynulý – po doručení vyjadrenia sťažovateľa 26. novembra 2018 až 15. novembra 2019 nariadil okresný súd pojednávanie na 23. január 2020, po uvedenej nečinnosti bol ďalší priebeh napadnutého konania plynulý. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému postupu okresného súdu, čo sa týka nariadenia pojednávania na 3. február 2022, ústavný súd uvádza, že okresný súd vyhodnotil dôvod sťažovateľa ako relevantný a pojednávanie kvôli aktuálnej epidemiologickej situácii odročil. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje aj na nehospodárnosť nariadeného pojednávania, pretože mu dovtedy (a ani do spísania ústavnej sťažnosti) nebol doručený listinný dôkaz (faktúra z č. 1. 94) v súlade s požiadavkou vyslovenou krajským súdom v zrušujúcom uznesení. Na zdôraznenie svojej nepriaznivej situácie sťažovateľ v závere ústavnej sťažnosti konštatuje, že *„nemá žiadnu reálnu možnosť, ako by mohol ovplyvniť procesný postup súdu prvej inštancie a rýchlosť súdneho konania ako celku“*. S uvedeným konštatovaním sťažovateľa nemôže ústavný súd súhlasiť, pretože u sťažovateľa videl potenciálne možnosti, ktoré, ak by ich sťažovateľ využil, mohli prispieť k urýchleniu konania (bez toho, aby tu ústavný súd hodnotil postup okresného súdu). Aj keď, ako sám sťažovateľ uvádza, sťažnosť na prietahy v súdnom konaní predsedovi súdu nie sú účinným prostriedkom nápravy (a svedčí o tom aj aktuálna judikatúra ústavného súdu), ústavný súd poznamenáva, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08). Túto ústavným súdom uvádzanú prvú možnosť (príležitosť) sťažovateľ nevyužil. Druhú možnosť videl ústavný súd v absencii akejkoľvek aktivity sťažovateľa smerujúcej k oboznámeniu sa s listinným dôkazom (faktúrou z č. 1. 94). Paradoxne sťažovateľ v ústavnej sťažnosti (spísanej 19. januára 2022) týmto nedostatkom (nedoručenie dôkazu) a epidemiologickou situáciou namieta nehospodárnosť pojednávania nariadeného na 3. február 2022, avšak v žiadosti o odročenie pojednávania z 31. januára 2022 adresovanej okresnému súdu už len dôvodí aktuálnou epidemiologickou situáciou bez toho, aby okresnému súdu vytkol (dal do pozornosti), že mu dosiaľ listinný dôkaz doručený nebol.

12. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovacu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

13. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd síce dospel k záveru, že postup okresného súdu nebol úplne optimálny, ale vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (tri roky a osem mesiacov) a taktiež s poukazom na objektívne sťaženú možnosť uskutočnenia pojednávania (protiepidemiologické opatrenia) a na predmet konania, ktorý nepatrí do skupiny taxatívne vymedzených druhov konaní (pri ktorých

zákon predpisoval konať, resp. nezniesli odklad), ústavný súd uzavrel, že nemohlo ísť o pried'ah v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie s'ťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14. Na záver ústavný súd dodáva, že predmetné rozhodnutie nezakladá prekážku *res iudicata* (právoplatne rozhodnutej veci). Ak by v budúcnosti postup okresného súdu v napadnutom konaní vykazoval znaky neefektívnej činnosti, resp. neodôvodnenej nečinnosti, s'ťažovateľovi nič nebráni opätovne sa obrátiť na ústavný súd.

15. Keďže ústavná s'ťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch s'ťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu